

Zöld könyv

Az Európai Unió Bizottsága összeállította és 2010. március 1-én nyilvánosságra hozta az európai erdők védelmével és a klímaváltozás kihívásaival foglalkozó „Zöld könyv”-et. A dokumentummal kapcsolatos társadalmi vita a Zöld Könyv nyilvánosságra hozatalakor indult és július 31-ig tartott.

A közvélekedéssel ellentétben a „könyv” nem témája miatt „zöld”, ehelyett itt egy, az angol törvény-előkészítési gyakorlatból átvett sajátos műfajjal állunk szemben. A kifejezés valójában egy olyan dokumentumot jelent, amelynek célja egy-egy terület legfontosabb megoldandó kérdéseinek azonosítása és az érdekeltek (közösségi és tagállami adminisztrációk, civil szervezetek, érdekérvényesítő csoportok) bevonása a probléma megvitatásába. A nyilvánosságra hozást követő konzultáció és széles körű társadalmi vita alatt a Tanács és az Európai Parlament is véleményt alkot a munkaanyagról, mely véleményeket a Bizottság összegez és javaslatot tesz a további lépésekre. Ezek egyaránt vezethetnek egy ún. „fehér könyv” kiadásához, amelyben az elvi szinten felvetett problémák konkrét Közösségi akciók intézkedésekben fogalmazódnak meg, de – amennyiben a Bizottság úgy állapítja meg – szükséges teendőik hiányában akár a téma elvetéséhez is.

Kiemelkedő fontosságú tehát, hogy foglalkozzunk ezzel a szakmánk szempontjából jelentős kérdéssel, hiszen bizonyára mindnyájunk számára egyértelmű, hogy mindennapi munkánk során a klímaváltozás hatásaival egyre többet és többször kell szembesülnünk. Elég itt például a Duna-Tisza közén egyre sűrűbben fellobbanó és egyre komolyabb károkat okozó erdőtüzekre, az egész országot egyaránt sújtó rovar gradációkra vagy akár azokra a havária-modellekre gondolnunk, amelyek az átlagos évi középhőmérséklet 2 Celsius fokos (várhatóan 2050-ig bekövetkező) emelkedése esetén a hazai klimatikus zónák teljes felborulását jelzi.

A Könyv vitájának mintegy nyitánya volt az április 6–7. között az Európai Unió (Unió) spanyol elnöksége által La Granjában megrendezésre kerülő erdővédelmi konferencia, melynek megnyitóján az erdőgazdálkodásért felelős spanyol és norvég szakminiszter, a lengyel szakminiszter helyettese, valamint az Európai Parlament képviselője mel-

tatta a téma és a zöld könyvben felvetett kérdések jelentőségét. A két külön szekcióban folyó érdemi munka után a konferencia legfontosabb eredményeképpen elfogadásra került az ún. Valsaini Nyilatkozat (Declaration of Valsain), amelynek kulcsüzenetei:

- A zöld könyv társadalmi vitájának minél szélesebb körű propagálása.

- Multifunkcionális erdőgazdálkodás támogatása.

- A Fenntartható erdőgazdálkodás erősítése.

- EU Erdészeti Stratégiájának aktualizálása.

- Információgyűjtés és a monitoring fejlesztése.

A zöld könyvvel, amely az erdészeti cselekvési terv keretében sorra veszi az erdővédelemmel és az erdészeti információcserével kapcsolatos uniós megközelítés lehetséges opcióit, hazai szinten először az Országos Erdő Tanács II. március 31-én megtartásra került ülése napirendi pont keretében foglalkozott. Ezt követően április 12-én egy szélesebb körű, a társadalmi, szakmai egyeztetést szolgáló rendezvényt hívott össze az FVM Természeti Erőforrások Főosztálya. Az ülésen a KVVM képviselői mellett a MEGOSZ, a FAGOSZ, a SEFAG Zrt., az Ipolyerdő Zrt., a NyME-EMK, az OEE, az MGSZH Központ Erdészeti Igazgatósága, valamint Veszprém Megyei Igazgatósága és az ERTI vett részt.

Az ülésen a jelenlévők konstruktív vita formájában keresték a megfelelő válaszokat a dokumentum kérdésvetéseire. A vita résztvevői többek között abban is egyetértettek, hogy a feltett kérdésekre nemcsak az Unió szintjén, de nemzeti szinten is választ kell adni és megoldásokat kell találni.

A Bizottság a könyv nyomán kibontakozó vitától elsősorban azt várja, hogy az válaszokat ad arra vonatkozóan, hogy

az éghajlatváltozás hogyan módosíthatja az erdőgazdálkodás és erdővédelem feltételeit, illetve milyen irányt kell vennie az uniós szakpolitikának ahhoz, hogy nagyobb mértékben tudja támogatni az egyes tagállamok erdészeti kezdeményezéseit. Szem előtt kell tartani, hogy az Uniónak nincs közös erdészeti politikája, és nem is várható, hogy a zöld könyv vitája alapján egy ilyen közös politika kialakuljon. Az ágazat számára felkínált lehetőséggel azonban élnünk kell! Meg kell találni azokat a tagállamok támogatását élvező közös elemeket az erdőgazdálkodás, az erdők védelme, a klímaváltozás hatásainak mérséklése terén, melyek uniós szintű szabályozása, támogatása kívánatos lenne a jövőben. Az Unió 2014–2020. közötti költségvetésének összeállítása hamarosan megkezdődik. A zöld könyv lehetőséget kínál az erdészeti ágazat számára, hogy ebből a költségvetésből a vita során kirajzolódó területeken nagyobb szeletet harcoljon ki magának a közös tortából. Ezen felül reményeik szerint a kialakuló vélemény hasznos adalékkal szolgálhat az Európai Unió erdészeti stratégiájának esetleges éghajlati szempontú felülvizsgálatához, amely stratégia egyik alapköve minden további közös erdészeti akciónak az Unióban.

A dokumentum teljes terjedelmében a http://europa.eu/documentation/official-docs/green-papers/index_hu.htm honlapon érhető el.

A témával kapcsolatos jogalkotást előkészítő, már konkrét szabályozási javaslatokat felvázoló „Fehér könyv” várhatóan 2011 első hónapjaiban jelenhet meg, melynek vitáját, a jogszabályalkotás elindítását az Unió Tanácsának elnökségét ebben az időszakban betöltő, magyar elnökségnek kell majd irányítania.

Bárány Gábor
FVM